

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Mivḥar ha-peninim

Ibn-Gabirol, Shelomoh Ben-Yehudah

הדוהי-ןב המלש, לוריבג ןבא

Be-Ṭshernoṽits, 615 = 1854

הזה םלועמ תושירפ רעש

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12379](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12379)

שער מצות החכם לבנו לב

ואמר אל תשיב אל הכסיל בטעותו כי אם תלמדנו
ישנאך : ואמר אני ירא מהמום מי שאינו מוציא עליו
עוור זולתי האלהים: ואמר החל נפישך למנוע המטעותה:
ובאשר תמנע תקרא חכם . ותהיה תוכחהך נשמעת
אם תוכיח וישמעו בני אדם דבריך וילמדו ממעשיך :
ואמר כשיתקבצו לאדם היראה והצדק אין מזיק
לו החסרון .

שער פרישות מעולם הזה ואהבת העה"ב

אמר החכם
מזלות העה"ז: על הבורא שאין ממרין אותו כ"א בו ואין
מגיעין מה שיש אצל הבורא כ"א בהנחתו . ואמר אין
מבקשין העולם אלא לעושר ולמנוחה ולכבוד . ומבקש
העולם לא יגיע אליו . והפורש ממנו . יהיה יקר בעיניבת
הבקשה מבני אדם . ועשיר בשמחתו בחלקו ומניח
בגופו להוצאות העולם מלבו ומגיע לבקשתו בלא טורח
ובלא עמל : ואמר אין ראוי לחכם שישמח על רוב
ממון ולא שיתאבל על מעוטו . אבל ראוי לו שישמח
בשכלו ובמה ישקדם ממעשהו הטוב מפני שבטוח

שאינ

פירוש

מי שאינו וכו' הם יתומים ואלמנות: החל נפישך - כלומר התחיל לנהוג נפשך
שימנע עלמו מדברים המצעים אוסח: החסרון - שיש לו מטובת העולם הזה :
שער פרישות מעולם הזה ואהבת העה"ב - מזות
העוה"ז - תמה שמזוללים
במעטוני העוה"ז : על הבורא - מביא האדם על רצון הבורא לעבדו :
אוחו - הקב"ה : בו במעטוני עוה"ז : לא יגיע אליו - כי אין אדם מת
וחלי תאוותו בידו : יקר בעיניבת וכו' - שמה שפורש עלמו מהעוה"ז -
אינו בא לדי שאלה ובקשה מבני אדם רק מסתפק במעט שבידו : ומניח
בגופו - שיש לו מרגוע כמה שמוילא דאגת עולם הזה מלבו : ואין נתפס

על

חברוי
שין מן
ינומדי
תחבר
דברים
ישוגע
בל
גני כי
השוב
אלא
ומה
שדרג
אמת
אנשי
מדה
עבון
ל כמו
חה
זה רש
יוונים
חפס
פי
מח
ול ידי
בע
ס פד
יעבון

שער פרישות מעוה"ז

שאיין שוללים אותו מה שקדם ואין נתפס על זולתו
 ואמר בקש מה שאתה צריך לו . ועזיב מה שאין אתה
 צריך לו . כי בעזיבת מה שאין אתה צריך לו תשיג
 מה שאתה צריך לו . ואמר מי שאוהב חיים יהיה
 שפל . ואמר זכור עם כל טובה סורה ועם כל צדקה
 התקוה לאלקים שיעבירנה . כי בזה תתמיד הטובה
 ותנצל מן החמא : ואמר מי שאינו רוצה בגזרות הבורא
 נפשו דואבת על העולם . ומי שאינו רואה שיש
 לבורא טובה אלא במזון וכסות הוא בער : ומי שמביט
 אל מה שיש ביד זולתו מאריך דאגתו . ואין מעלה
 בעסו ארוכה . ואמר מה יתרון הרש על העושר כי
 אינך רואה אדם שממרה הבורא להתרושש אך
 להעשיר . ואמר אין האדם הומה על העול עד שתדבק
 נפשו בארבע מדות : רש שאינו מגיע להעשיר . ודאגה
 שאין לה סוף . וטרדה שלא יפנה הימנה . ומאויים אשר
 אין להם תכלית : ואמר מי שיקרה נפשו בעיניו יקמץ
 העולם בעיניו . ואמר איזה היקר מבני אדם מי שאינו

משגיח

פירוש

על זולתו . פי' מי שאינו חומד רוב ממון ואינו רואה על ממון אחרים
 ודאי אינו נתפס על זולתו היינו שארי בני אדם . צריך לו . ערסך
 הצריך : חיים . שבחר בחיי עולם הזה : יהי שפל . בעיני המקום
 וזכ"י : סורה . שחסור ולא תהיה קיימת לעולם א"כ אל תשחח בה
 יותר מדאי : הוא בער . רק סוף הכבוד לבא בעוה"ב : אך להעשיר .
 שגזל וחומד ועוזב ענייני חיי עולם הבא . הומה . מתרעס : שאינו מגיע
 שאינו יכול להגיע להעשר : דאגה שאין לה סוף . כמו החומד להיות
 גדול וחשוב וכדומה : שלא יפנה הימנה . שאינו יכול להיות חפשי מחטא
 כל ימיו : ומאויים . לבן תאהב : אשר אין להם תכלית . שמתאווה
 להיות לו כל הנראה בעיניו והיא מדת החומד אשר אין סוף לדאגתו :

נפשו

שער פרישות מעוה"ז לג

משגיח העולם ביד מי שיהיה ואמר מי שייטיב החיים וידחה האבלי שידע האדם ערך העולם אצל עצמו וערך עצמו אצל העולם שכתב נאמר כי מי שיקל אותו יכבדנו ומי שיכבדנו יקל אותו מפני שאחרית עשרו ריש וכסף גדולתו שפלות ועקב שלותו מדוה והאדם בו כמו פרי האילן אם לא יפסד באחד מן הפגעים כאשר יבשל יכול והוא עוד כמו שסבדו חיות רעות ופגע האויבים בכל מוצא ומוכא שאם ינצל מקצתם יטרפוהו קצתם ומי שהוא יודע העולה הידיעה הזאת לא ישמח לזובו ולא ידאג לרעתו כאשר אמר החכם העה"ז רבו כמה יגונים ומה שהיה מששון הוא ריוח ואמר איזהו נדיב מי שהתנדב בעולמו לתקן אחריתו ואמר חשוב לעולמך כאלו תהיה לעולם ולא אחריתך כאלו תמות למחר ואמר אין במדות המזכות בשתים יגיעה ללא עולם ושפלות ללא זלות ואמר הגדולה עם השפלות והכבוד עם היראה והעושר עם ההסתפקות ואמר החכם לחכירו יהי המות נקל בעיניכם

פירוש

נפשו נשמחו ביד מי שיהיה שאינו חומד ומתאזה לו מי שייטיב החיים כלומר שרואה להטיב חיו ולדחות ממנו האכל ערך העולם אצל עצמו וערך עצמו אצל העולם נראה שר"ל שיבחין האדם שכל ערכו נגד העולם ומלואו והיאך הוא קטן נגדו ושיאזכר להשיג ממנו מה שלבו חומד ומתוך כך ימאס בעיני עוה"ז ויטיב לנשמתו שאחרית עשרו של העולם ריש במהרה חלף ועבר וגם במוחו אינו מוליק בידו מאומה יבשל הפרי יכול ויפול מן האילן והוא עוד עוד נמשל האדם הוא ריוח תחשבו לריוח חשוב לעולמך לענין מלאכתך בבית ובשדה כלומר שיגיעה אינו בעסקי עולם רק בעסקי נפש ושפלות ללא זלות שמשפיל עצמו נגד הכריות בלי שיטאל מהם דבר שיהיה מוולג בו בעיניהם השפלות שמשפיל עצמו מרתו ביראתו

זולתו
 יין אהרן
 תשיג
 זיים יהו
 ל צדה
 המובה
 הבורא
 שיש
 שמכיש
 מעלה
 שר כי
 אק
 ותדבק
 ודאגה
 אשר
 יקטין
 שאינו
 אחרית
 ערסן
 המקום
 זמח בה
 ושיר
 מניע
 להיות
 מתנה
 מתאזה
 :

שער פרישות מעוה"ז

כי מרתו כיראתו : ואמר רפאות הנפש האמת והצדק
 ונזקה השגת התאוות הבהמיות : ואמר מותו ברצון
 תחי' בטבע : ואמר המות שתי מיתות מיתה רצונית
 ומיתה טבעית : ומי שממית עצמו מיתה רצון : תהיה
 מיתתו טבעית היום לו : ואמר מי שאוהב נפשו
 ימיתנה : ואמר הקניינים מקור האבל תמעימו קניינים
 ותמעיט דאגתכם : ואמר טוב שתכאב נפשך לאנשי
 הצרות משתשמח באנשי הנעימות : ואמר דמיתו האדם
 בבקשת העולם כצמא שהגיע למים המלוחים כל אשר
 ישתה מהם יוסיף צמאו : ואמר דומה האדם בבקשת
 העולם לכלב שמצא עצם ולעם אותו : ומרוב לעכו
 יצא הדם מפיו והוא מוצץ הדם וחויטב כי הוא מן העצם
 והוא מדמו : וכן האדם בעוד שהוא מתעכק בעולמו
 בבלתי עבודת האלהים הוא חויטב כי הוא קונה והוא
 מפסיד מפני שהוא נתבע על מעשהו : ואמר מי שלא
 דאג על מה שלא הגיע לידו נחת נפשו וזך שכלו ויאריכו
 ימיו : ואמר תהלת מקראי האבל אהבת העולם :

פי"ו ואמר

מי שירא מן המות מחללה אחריתו ילפס לעוב העוה"ב ואינו מפחד ממנו
 עוד וא"כ הוא קל בעיניו אבל מי שפחד בהענוגי' הוא דואג תמיד על המות
 וכבד הוא בעיניו : מותו ברצון - שממית וכופה רצון תאוותו בתאוות
 הגופניות : תחי' בטבע - כי היל' והתאוה מוליחין האדם מן העולם
 שהוא דואג תמיד למלאות תאוותו ומפקיר צריאותו : חיים לו - לעוה"ב :
 ימיתנה - יכניעה : הקניינים - קנייני העולם הזה כמו העושר והכבוד
 מקור האבל - הם המקור לכל אבלות אשר יגון ואנחה : שתכאב נפשך
 לאנשי הצרות - שתלטר עומך בלערס : משתשמח וכו' - כי לשמחה מה
 לו עושה : יוסיף צמאו - כך לא ישבע מחאוהו : והוא מדמו : כך
 האדם כנפשו יביא לחמו וכשרו עליו יכאב : שלא דאג וכו' - רק מהיחש
 ממנו ואומר אף על מה שנידו שאינו שלו : מקראי : לשון מקרה כלומר

תחלת

שער פרישות מעוה"ז

לד

ואמר מי שמתאבל על העולם התקצף על אלהיו :
 ואמר אדם אחר אמר לחבר הורני : אמר אל תהי
 שמח במה שהגיעך מן העולם ואל תדאג על מה שלא
 הגיע לך ממנו : והיה שמח במה שהקדמת ודאג על מה
 שהגתת : ופחד ממה שאחר המות : ואמר שים
 החרטה מדתך תגיע אל השמחה באחריתך : ואמר איזהו
 המצליח בסחורתו : אמר זה המוכר הכלה בקיים :
 ואמר ממומי העולם שאינו נותן לשום אדם מה שראוי
 לו או שיוסיף לו או יגרע : ואמר מי שמתחכם לדבר
 עבירה יהי רחוק מתאותו וקרוב אל מגורתו : ואמר מי
 שישם עבודה האלהים מסהרו יבואהו הריוח מבלי קרן :
 הפרישות מן העולם פנאי ללב ומנוחה לגוף : ואהבת
 העולם טרדת הלב ויגיעת הגוף : ומי שידע האל לא
 ידאג להסרון ולא ישתומם לא מן המרף ולא מן בני אדם

מי

פירוש

תחלת מקרה אשר יקרה ממנו אבל ולער : מי שמתאבל וכו' : על מה
 שלא הגיע לו ממנו : הורני הדוך הטוב : שהקדמת : ממעשי טובים :
 שהגתת : ולא עשית : שאחר המות : יום הדין : החרטה : על
 החטאים : הכלה בקיום : העוה"ז הכלה בעוה"ב הקיום ולחיי : ממומי
 העולם כלום ראה וחכם דרכי העולם מלד טבעו : שאינו נותן לשום אדם
 כפי הראוי לו : רק או שיוסיף לאחד יותר מכדי לורכו ולאחר יגרע לכך
 אל חטעם בהעולכ והנהגתו כי אם ביראת אלקים כל היום והשלך על ה'
 יהבך והוא יכללך : שמתחכם לדבר עבירה : לעשותה : רחוק מתאותו :
 שיחלוס יותר ויותר : מגורתו : מגורת רשעים ליום הדין או ממה שמתירא
 שלא יראהו בני אדם : מסחרו : להשתכר בה : מבלי קרן : שזריך לו
 לסחר באותו דבר : פנאי ללב : שאינו כהול תמיד אחר התאוה ומבקש
 ערמה : לגוף : שאינו להוט אחר התאוה : שידע האל : שהוא משגיח
 בכל : ונותן לכל אחד שכרו ומייסר את הנדיקים לטובתם : לא ידאג
 וכו' : כלומר לא יהא זר בעיניו כשרואה כל שינוי עולם וזהו הפסוקותיו :
 מן המרף : כשחשך לו בני אדם : המזיקים לו

אחר

שער פרישות מעודה

פי ששים דאגתו אחר הבורא יעביר ממנו דאגת העולם
 הוה והעה"ב . ואמר כל לבב יש דבר שמטרידו
 והמרדה בעולם משכרת העצמות ומכלה המוח. ושאלו
 לדכס האיך עניניך . ואמר איך יהיה ענין מי שהוא
 בלה בעמידתו ונגע בכריאותו ונפגע מצד בטחינו .
 ואמר להכס . פלוני קנה הון גדול אמר קנה ימים
 שיוציאנו בהם . ואמר שמלך הגדו נתן לאחד מעבדיו
 שעומדים עליו כתב אחד ואמר לו כשתרא' אותי כועס
 תנהו לי . והיה כתוב בו הרפה כי אינך אלהים אבל
 אתה גוף בלה שיאכל קצתו את קצתו . וישוב רמה
 והולעה ועפר: והיה למלך שבא עבד קטן צוהו שיעמוד
 לפניו בעת שיצוה בני אדם להכות בשוטים ואמור לי
 אדוני המלך זכור יום הדין : ואמר שחכם אחד מכר
 קרקע בשמונים אלף דגרי זהב . אמרו לו ולמה לא
 תקנה מן הממון הזה מטמון לבניך אמר להם אני אשימנו
 כולו מטמון לעצמי אצל הבורא וישים הבורא מטמון
 לבני ונתנם כולם לצדקה : ואמרו לחכם מת פלוני
 שהיה בחוזק בריאתו : ואמר הישנו ברוא מי שהמות

תלוי

פירוש

אחר הבורא . להתקרב אליו : שמטרידו . זה זכה וזה זכה : איך
 יהיה ענין . כלומר מה חועלת בכל עניני אדם בעולם הזה : מי שהוא
 בלה . פחאוס בעוד שסבור שהוא בעמידתו : ונפגע מצד בטחינו .
 כלומר כמה שבוטח מלך חזק בריאותו וממונו הוא נפגע בהן במדת
 הדין וכשל עוזר ונפל עוזר : קנה ימים . בתמים : שיאכל קצתו
 וכו' . על ידי רמה וחולעה שמתהווה מן הבשר המת :
 עבד קטן . נכס : בני אדם . החוטאים להכות אותם . זכור יום הדין :
 לפני הבורא . ואתה כריך לחסד ורחמים וכן כריך האדם לעשות נגד בני
 הקדש : מטמון לעצמו . בצדקה וגמילות חסדים : וישים הבורא מטמון
 לבני

שער פרישת מעוהיז לה

הלוי בצוארו : ואמר שחכם ראה אדם אחד דואג
אמר אם דאנתך על העולם היה כבר הניח לך אלהים
ממנו . ואם דאנתך על העולם הבא . יוסף לך
האלהים דאגה : ואמר כאשר יבין הנלכב את העולם
ימצאנו אויב שלובש כסות אוהב : ואמר שחכם אחד
חלה . שאלו אותו האיך ענייך אמר ומה יהיה ענין מי
שרוצה ללכת בדרך רחוקה מבלי צדה . וירד אל בור
במדבר מבלי צוות ויבא לפני המלך שהקדים להתרות
בו מבלי טענה ומי שפוגע אלו הצרות מה יהיה ענינו :
אמרו לו ואחר כל זה מה יהיה : אמר מי שקנה הרב
במעט והכיר כל הצרות ומושל בתאות עולם קטן בעבור
עולם גדול אשריו ואשריו . ואמרו שנמצא בארץ רומי
אבן אחת כתוב עליה בכתב רומי בן אדם עשה בעוד
שהוכל לעשות והישלך על האלהים יהבך ואל יביאך
רוב תאותך לחשא ואל תתן לבך לראות יום שלא בא
שאם יהיה מימך יביאהו הבורא על כרחך ואל תתמה
על קבוץ הממון . כי כמה בני אדם מקבצים לבעלי
נשותיהם ותמעטת האדם על עצמו רבוי באוצר זולתו :

והמשכיל

לני . שיהיה מתנהג טמאס נחסד : תלוי בצוארו . מיוס הולדו הוא סולך
למות ואינו בעוז ממנו אפילו רגע אחד : כבר הניח . שיש לך הורך
ממנו ולא תדאג על יות . יוסף לך וכו' . שתהא זריז בתשובה ודבוק
בו יתברך : הנלכב . האיז השלם בלבו וחקמתו בקרבו : אויב שלובש
כסות אוהב . ומראה עלמו כאוהב ובלבו ימים ארצו כך כל חינוני עולם
הזה : צוות . חברות : לפני המלך . זה הבורא : להתרות בו .
בחורתו : מבלי טענה . למה לא שר מות אלסיו : הרב . עולם הבא
שהוא רב : במעט . בעולם הזה שמעטים ימיו : שאם יהיה מימך :
שנבחר עליך לה יות בו . לבעלי נשותיהם . שמתיב ונשותיהם נוטלים
כסופם ומוספת ונותנים אותו לבעליהם השניים : על עצמי . שמקחך רבוי

באוצר

העולם
במטרידי
ושאלו
שהוא
חנינו
ה ימים
מעבדיו
כועס
ם אבל
רמה
יעמוד
מור לי
מכר
לא
שימנו
מממון
פלוגי
המות
איד
שהוא
וני
במת
קצתו
דין
ד בני
ממון

שער פרישות מעוה"ז

והמשכיל מי שנוכח בדברי האלה ועשה בהם: ואמר
שנמצא בארץ יון על שער מדינה חרבה אבן כתוב
עליה בכת' יוני בן אדם אלו היית מעיין במעט שנשאך
מימך היית מואס במה שתקוהו ממעט מאויך והיית
מקצר מחריצותך ותחבולתך . כי אחריתך להתחרט יום
שתמער רגליך וימסרוך בני ביתך ואנשיך ויניחו קרוביך
ויפרדו מעליך אוהביך ולא תשוב עוד לביתך ולא תוסיף
במעשיך : ועוד היה כתו' בה בן אדם רצית מן העול'
בתאוה כלה ומנעימותיו במה שהוא חולף . ומהונו כמה
שתוציא תקביץ לנפשך העונות . ולבני ביתך הממונות
זכאשר תמות תשא עונותיך אל קברך ותנוח ממונך לבני
ביתך : ואמר אדם אחד לחכם כמה רישך גדול ואמר
לו אלו היית יודע מהו הרש היתה שורדת אותך החמלה
על נפשך מהחמלך עלי : ואמר שחכם אחד היה
במדינה והיו אנשיה בצרה גדולה והיה מדבר דבריו
זלא היה מרגיש לצרה . אמרו לו הלא תצטער למה
שכלנו בצער . אמר להם לא . אמרו לו ולמה : אמר
להם אם הייתי רואה אותו בחלומי לא הייתי מרגיש לו

בהקיץ

פרוש

באוצר זולתו . אחרים שלא עמלו בו אוכלים אותו : והמשכיל כלומר
זה הוא המשכיל אשר נוכח בדברים האלה ועשה בהם מה שראוי לעשות :
במעט שנשאך מימך . שכל יום ויום ימיו מתמעטים : שתקוהו .
מתמת עולם הזה : שתמער רגליך . בהתקרב המות : בתאוה
בדה מתאזת העולם הזה אינם מתמידים רק כלים ונפסדים מהרה: ומהונו
במה שתוציא . כלומר מה שחולל להוליא מתעשה זה העולם ולאספו
לאורך : רישך גדול . עניוהך גדול עד מאד וסיס תראה עלמו דואג
עליו על כך : מהו הרש . שאין רש אלא מי שהוא עני בדעת וממעטים
עובים : על נפשך . שהוא רש מכל : השכל האמת . שהוא אמתת כל

מעשה

שער פרישות מעוה"ז לו

בהקיץ על כן לא אצטער על זה למה שאני רואה כי
באשר אשוב אל השכל האמת יהיו עיני העולם
הזה כלה כחלום : והעצה הברורה בהקיץ * וכמו שהגר
עין האור כן השכל עין הנפש * וכאשר השמש אור
העולם כן הנפש אור הגוף : ואמר כי נמצא בארץ ערב
כתוב על שלשה קברים : על האחד כתוב איך ינעם
בחיים מי שיודע כי האלהים ידיננו על הטוב ועל הרע
ויגמלנו כפעדו * ועל הקבר השני כתו' ואיך ינעם מי
שיודע שהמות יבואהו פתאום ויסירהו ממלכות וגדולה
וישכיבהו בבית חשך המעותד לו * ועל השלישי כתו'
ואיך ינעם בחייו מי שהולך אל מערה שמבלה מראהו
ומשנה זודר פניו וכלה גופו ועצמותיו : ואמר החכם כמה
פוגע בזים שלא ישלימהו ומיחל למחרת ואינו מימיו :
ואמר אלו הייתם רואים קצביו והליכותיו הייתם מואסים
הממון והפיכותיו : ואמר בן אדם מורח במה שיישמח
יורשו * והקבר יורש מי שימרח לו האדם * ואמר הטוב
שבעולמך מזוג לא תאבל ממנו דבש כי אם מעורב
בארס זכאשר ישלם דבר שתקוה תועלתו צפה לסורו :
כשתשמע נשלים * ויראת האל העוז והכבוד :
והתפארך בעולם הנה הוא החסרון :

אמר פדוש

מעשה אדם אל חכמתו שיהיו לעולם הבא : עין הנפש * על כן הוא רואה
אז כל מעלמות עולם הבא ותועלותיו : המעותד לו * המוכן לו :
הקבר * שלא ישלימהו אלא מת בו : קצביו * קצת כל אנוש ואל כל
דבר : מורח * לאסוף ממון רב במה שימח בו יורשו : והבר יורש :
גופו וכו' : מי שימרח לו האדם כלומר גופו שהוא מורח בשבילו * כשתשמע
נשלים * רנה לומר תיכף שתשמע ששלים חפץ בו ויבא לך השמחה : צפה
לסורו * שעתיד לסור ממך : והתפארך בעולם הזה * במה שגמית לו
הוא החסרון לקניית העולם הבא : שער

ס: ואמר
כתוב
שנשאר
והיית
רש יוס
קרובך
תוספת
העול'
במה
ממונות
לבני
ואמר
חמלה
היה
דבריו
למה
אמר
יש לו
כלומר
שום :
הו
בתאוה
ומהונו
ולאספו
דואג
מעשים
זת כל

שער החריצות ומעט הכטחון באלהים

אמר

החכם מי מכני אדם דאנתו ארוכה . אמר
מי שאין לבו בטוח בטרפו . ואמר הדואג אשר
לא יתום יגונו והיגע אשר לא תהיה לו מנוחה והמגביר
זלות החריצות על יקר ההסתפקות . והמבקש יותר
מכדי ספוקו והחומר בני אדם כמה שחננס הזורא . ואמר
שחכם אחד עבר על אדם אחד אמר לו האיך חריצותך
לעולם . אמר אני רודף אחריו . אמר לו השגת ממנו
דבר . אמר לו לא כי אם מעט מזעיר . אמר לו אם
השגת מעולם הזה שאתה רודף אחריו כי אם מעט
מזעיר . מה תשיג מהעולם אחר שאינך רודף אחריו .

שער הרש

אמר החכם אין רש כמי שלבו דואג מן הרש . ואמר הקבר
ולא הרש . ושאלו לחכם אחד האיך ענייך . אמר מה
יהיה ענין מי שאבד ממונו ונשאר מנהגו . ואמר תן
למי שתרצה תהיה נגידו . והתיאש ממי שתרצה תהיה
כמוהו . וכבוד מי שתרצה תהיה מכובד ממנו ותצטרך
למי

פירוש

שער החריצות וכו'

שהוא חרוץ ומסיר לאסוף ולכנוס מה
שרואה וחומר . בטרפו . שירא חמיד
שיחמר לחמו : הדואג . כרי הוא אשר לא יתום יגונו ודואג חמיד :
והיגע . פוגע עלמו יגיעה רבה ואין לו מנוחה חמיד : זלות החריצות
שמזול עלמו בחריצתו להרבות יותר מספוקו :

שער הרש

כמי שלבו דואג מן הרש . כרי הוא חמיד כדלגמא :
הקבר ולא הרש . שמי שהוא בקבר הוא הרש וכל זמן
שהוא סי אינו רש : מנהגו . שאילו מהרסר אחר יולרו . ויש דורשין
לגנאי שגנה עלמו ואמר שנשאר מנהגו להיות נוכח בעשיר : נגידו מנהגו
כי בזה יהיה לך לפחד נאמן : ותצטרך . לשאל ממנו לרכיך :

שער